

El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya reconeix la catalanitat d'EL TEMPS

El triangle de la confusió

El 20 de maig el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya desestimava el recurs presentat per Edicions Transparència –editora de la revista *El Triangle*– contra una subvenció de la Conselleria de Cultura a EL TEMPS. La unitat de la llengua quedava preservada.

Pel gener del 1990, la revista satírica d'informació *El Triangle* apareixia al quiosc. Com abans els seus predecessors del post-franquisme –la malícia cultivada d'*Amb potes rosses* o la bestialitat descarnada de *Cul de Sac*– *El Triangle* venia a apedaçar una de les mancances més flagrants i habituals del metafísic espai comunicatiu català: la d'una revista amb prou mala bava per a destapar tota mena d'afers bruts, sinistres o simplement paradoxals de les múltiples xarxes de poder d'un país on qualsevol atac a La Caixa, l'administració autonòmica o el COOB pot ser considerat un “crim contra Catalunya”. Entre articles de sarcasme, reportatges d'investigació i vinyetes d'humor socio-polític, *El Triangle* ha anat ocupant un espai orfe de feia massa temps. Tres redactors, un director amb currículum –Jaume Reixach, periodista “progre i enrotllat”, en definició personal– acompanyats d'una seixantena de col·laboradors formen un veritable “complot dels periodistes de Barcelona” que carrega setmanalment contra tothom que es posi en línia de foc. Però la seva inqüestionable vocació de piròmans periodístics va fer que *El Triangle* s'oblidés, per la via judicial, que la llengua catalana és la pròpia dels Països Catalans i que EL TEMPS és una revista d'àmbit nacional. Una història exemplar.

El 5 de novembre de 1990, el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC) publicava dues resolucions. L'una, del 19 de juliol de 1990, regulava la concessió de subvencions a setmanaris d'informació general d'àmbit nacional escrits en llengua catalana. L'altra, del 24 d'octubre del mateix any, regulava la concessió de subvencions a publicacions periòdiques en llengua catalana de periodicitat no diària. Les empreses editores d'EL TEMPS i *Set Dies* rebien cada una quaranta milions de pessetes. *El Triangle*,

catalogada primer erròniament de publicació de periodicitat superior a la setmanal i inclosa en la segona tipologia de subvencions, rebia un milió de pessetes. Edicions Transparència, l'empresa editora d'*El Triangle*, interposava un recurs contenciós-administratiu contra la decisió de la Conselleria de Cultura davant la secció quarta del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. Al·legava que el caràcter setmanal de la revista, el seu contingut informatiu no tan sols humorístic i l'àmbit de difusió nacional, obligaven a dotar *El Triangle* amb una subvenció similar a la de les altres revistes. I impugnava el repartiment de subvencions com a suposada desviació de poder, és a dir, com un acte administratiu encobridor de motivacions tan poc legals com la hipotètica voluntat d'ofegar *El Triangle*.

Però el recurs demanava, a més, l'anul·lació de la subvenció atorgada a Edicions del País Valencià, SA, argumentant que EL TEMPS era una revista escrita en valencià, “idioma diferent del català”, i assenyalant que, tot i tenir oficina a Barcelona –“igualmente tenen oficina a Barcelona el *Herald Tribune* i *Paris Match*, que tampoc no publiquen en català”–, EL TEMPS tenia la seu social fora del territori català. *El Triangle*, un setmanari que té com a col·laboradors fixos inde-

pendentistes reconeguts i que manté una línia de màxima obertura a sectors polítics d'esquerra nacionalista, utilitzava com a argumentació jurídica les ambigüitats d'un marc legal qüestionat des de les mateixes planes de la revista. El tracte discriminatori d'*El Triangle* es convertia, a partir del recurs, en un qüestionament públic de la catalanitat d'EL TEMPS. Un perfecte joc dels disbarats. Però el procediment és el procediment. La defensa del lletrat de la Generalitat, coordinada des de la Subdirecció General d'Assumptes Contenciosos i de la part coadjuvant (una segona línia de defensa), representada per l'advocat d'Edicions del País Valencià, van centrar els esforços a demostrar algu-

nes obvietats. Antoni Ferrando, director del Departament de Filologia Catalana de la Universitat de València, Gemma Rigau, directora del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona, Joaquim Vilaplana, director del de la Universitat de Barcelona, i Joan Miralles, del de la Universitat de les Illes Balears afirmaven en sengles informes adreçats al TSJC que el valencià és una variant del català i que EL TEMPS és escrit en llengua catalana. A la vegada, certificats de les empreses distribuïdores adreçaven que aquest setmanari realitza una gran part de les seves vendes a Catalunya. Recordaven, també, la inclusió del setmanari en el catàleg de revistes en català de l'any 1990.

Però l'acusació va preferir embolicar-se en legalismes estrambòtics. Argumentant que el poder per plets d'Edicions del País Valencià (la representació legal cedida a un procurador de Barcelona per a l'exercici dels tràmits judicials) podia considerar-se una prova fefaent de l'extraterritorial-

certificació de "l'idioma oficial diferent del castellà que s'usa a la Comunitat Autònoma". Un reguitzell de foteses que el TSJC no va considerar.

Tanmateix hi havia qüestions no tan accessòries: Les subvencions de l'any 1990 eren fruit d'un conveni sobre normalització lingüística signat aquell 19 d'abril entre el govern central i la Generalitat de Catalunya, que incloïa unes partides presupostàries per a subvencions a la premsa catalana, *concessibles* segons el lliure criteri de la Generalitat a premsa periòdica o a publicacions de pensament i cultura. L'acusació entenia que l'extraterritorialitat a l'hora d'atorgar les ajudes, encara que formulades en el marc de la normalització lingüística, vulnerava la "limitació de l'eficàcia territorial de les normes de les Comunitats Autònomes" que, a excepció d'Andalusia, no preveuen la validesa dels actes administratius més enllà de les seves "fronteres". Com diria Jaume Reixach: "Nosaltres no ens hem inventat la denominació de valencià ni la divisió autonòmica, però l'Estatut d'Autonomia parla de valencià i EL TEMPS s'edita a València. És normal que s'utilitzin aquests conceptes en un tràmit judicial".

El president de la secció quarta de la sala del contenciós administratiu del

TSJC, Eduardo Barrachina, i les magistrades María Fernanda Navarro de Zuloaga i María Luisa Pérez Borrat sentenciaven el dia 20 de maig un plet confús i recargolat. Aquesta darrera jutgessa s'encarregà de redactar els fonaments jurídics de la decisió. En referència a les subvencions especificava que eren part d'"un àmbit concret de la normalització lingüística" i desestimava les tesis de l'acusació que pretenia basar les subvencions en la normativa habitual d'ajudes a la premsa. Considerava "ajustada a dret" la consideració d'*El Triangle* com a revista setmanal, de caràcter satíric i la subvenció atorgada. Advertia que "l'eficàcia territorial de les normes no impedeix que els seus actes puguin produir alguna conseqüència fora del seu propi territori". Valorava també que "la major part de la tirada d'EL TEMPS es comercialitza en aquesta comunitat autònoma". Però el punt més remarcable de l'exposició de la magistrada María Luisa Pérez Borrat, cal situar-lo en el tema lingüístic: "dels informes emesos (...) es desprèn que l'esmentada revista és escrita en llengua catalana, la qual cosa determina la desestimació del recurs per aquest motiu d'impugnació".

La decisió era, doncs, una simple rúbrica dels fonaments jurídics: desestimar el recurs contenciós-administratiu. Sense gaire soroll, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya reconeixia tant la unitat de la llengua catalana com la potestat de la Generalitat d'ajudar, en funció de la normalització lingüística, mitjans de comunicació establerts arreu dels Països Catalans.

Jaume Reixach s'ha atrevit a desafiar uns quants intocables. A principi de juliol, publicarà la versió catalana d'*El senyor dels anells*, la biografia menys servicial de Juan Antonio Samaranch.

Tanmateix Jaume Reixach ha barrejat, en aquest recurs contenciós-administratiu, la crítica d'un discutible mecanisme de subvencions amb unes perilloses frivoltats jurídiques sobre llengua i territori. Jaume Reixach ja pot saber, a hores d'ara, que la millor finalitat no justifica els pitjors mitjans. Ell -creieu-lo- no ho volia fer.

Oriol Malló

tat d'EL TEMPS; o demanant, fora de terme, que s'expedissin certificacions sobre la presència d'Edicions del País Valencià al registre administratiu de la Conselleria de Cultura valenciana amb la